Platební neschopnost

Litva

1 Proti komu lze zahájit insolvenční řízení?

Insolvenční řízení lze zahájit proti právnickým i fyzickým osobám.

Právnické osoby podléhají konkurznímu řízení, mimosoudnímu konkurznímu řízení a řízení o restrukturalizaci.

Konkurzní řízení nebo mimosoudní konkurzní řízení lze zahájit proti jakýmkoli právním subjektům s výjimkou rozpočtových orgánů, politických stran, odborů a náboženských obcí a sdružení.

Po zahájení konkurzního řízení nebo mimosoudního konkurzního řízení je majetek právního subjektu prodán a výtěžek je použit k uspokojení pohledávek věřitelů, přičemž samotný právní subjekt je z důvodu úpadku zrušen.

Řízení o restrukturalizaci lze zahájit proti jakýmkoli právním subjektům s výjimkou rozpočtových orgánů, politických stran, odborů, náboženských obcí a sdružení, úvěrových institucí, platebních orgánů, institucí elektronických peněz, pojišťoven a zajišťoven, správcovských společností, investičních podniků a makléřů obchodujících s veřejnými cennými papíry. Řízení o restrukturalizaci má právním subjektům, které se dostaly do finančních potíží, umožnit obnovit solventnost, zachovat a rozvíjet činnost, splatit dluhy a vyhnout se úpadku, a zároveň pokračovat ve své obchodní činnosti. Za tímto účelem jsou závazky právního subjektu, jehož se restrukturalizace týká, rozloženy na čtyřleté období, a to na základě plánu restrukturalizace, který musí schválit členové i věřitelé právního subjektu. Lhůtu pro provedení plánu lze prodloužit o rok. Mimosoudní řízení o restrukturalizaci není možné.

Konkurzní řízení může zahájit jedna fyzická osoba vůči druhé, včetně zemědělců a osob samostatně výdělečně činných. Mimosoudní konkurzní řízení není v případě fyzické osoby možné.

2 Jaké jsou podmínky pro zahájení insolvenčního řízení?

Konkurzní řízení lze proti právnické osobě zahájit tehdy, rozhodne-li soud o existenci nejméně jedné z těchto okolností:

společnost je v platební neschopnosti,

společnost je v prodlení s platbami ohledně zaměstnanců v rámci pracovněprávních vztahů,

společnost není nebo nebude schopna dostát svým závazkům.

Platební neschopností společnosti se rozumí situace, kdy společnost není schopna dostát svým závazkům (nesplácí dluhy, neodvádí předem zaplacenou práci atd.) a závazky společnosti (dluhy, neprovedená práce atd.) po lhůtě splatnosti překročily polovinu účetní hodnoty jejího majetku.

V případě právního subjektu je mimosoudní konkurzní řízení možné rovněž tehdy, není-li proti společnosti vedeno soudní řízení týkající se majetkových nároků ani neprobíhá exekuce na základě exekučních titulů vydaných soudy či jinými orgány. V mimosoudním konkurzním řízení rozhoduje o záležitostech spadajících do pravomoci soudu schůze věřitelů společnosti.

Řízení o restrukturalizaci lze zahájit proti právnické osobě, která:

neukončila svou činnost,

není v úpadku nebo již nevyhlásila úpadek,

byla založena nejméně tři roky před podáním návrhu na restrukturalizaci soudu,

pokud uplynulo nejméně pět let od:

a) vynesení soudního rozhodnutí o ukončení restrukturalizace;

b) vydání soudního příkazu k ukončení restrukturalizace, neboť všichni věřitelé své nároky stáhli nebo společnost, jíž se restrukturalizace týká, splnila požadavky všech věřitelů před lhůtou stanovenou v plánu restrukturalizace.

Konkurzní řízení může být zahájeno s ohledem na fyzickou osobu v platební neschopnosti, která jednala v dobré víře. U fyzické osoby lze platební neschopnost prohlásit tehdy, není-li schopna plnit své závazky po lhůtě splatnosti, jež převyšují 25 minimálních měsíčních mezd stanovených litevskou vládou.

Dobrá víra na straně fyzické osoby se určí po posouzení toho, zda dotyčná osoba poskytla úplné a přesné informace a zda se dostala do platební neschopnosti, ačkoliv jednala v dobré víře, tj. zda jednání fyzické osoby v posledních třech letech splňovalo kritéria náležité péče a zda dotyčná osoba neumožnila vědomě hromadění nesplacených dluhů.

3 Jaký majetek tvoří majetkovou podstatu? Jak se nakládá s majetkem, který dlužník nabyl nebo na něj přešel po zahájení insolvenčního řízení?

Konkurzní (majetkovou) podstatu společnosti tvoří veškerá aktiva společnosti v úpadku nebo restrukturalizované společnosti bez ohledu na jejich povahu (movitý nebo nemovitý majetek, hmotná či nehmotná aktiva, vlastnická práva atd.) nebo umístění. Do majetkové podstaty spadají rovněž aktiva nebo příjmy, jež společnost nabyla během konkurzu nebo restrukturalizace, a jsou použity k uspokojení pohledávek věřitelů. V případě konkurzu stanoví pořadí pohledávek věřitelů zákon, zatímco v případě restrukturalizace je pořadí uvedeno v plánu restrukturalizace. V rámci konkurzního řízení je celá konkurzní podstata zpeněžena a získaný výtěžek se použije k uhrazení nákladů na konkurzní správu a k uspokojení pohledávek věřitelů. V případě restrukturalizace jsou naopak zpeněžena pouze aktiva uvedená v plánu restrukturalizace.

Na příjmy z obchodní činnosti podniku v konkurzu se vztahuje zvláštní postup: tyto příjmy jsou použity k uhrazení příslušných provozních nákladů. Veškeré platby související s obchodní činností jsou zpracovány prostřednictvím zvláštního účtu určeného pro podnikání (podnikatelský účet společnosti), který nelze použít k platbám pro ostatní věřitele.

V případě fyzické osoby v konkurzu se započítává veškerý její majetek bez ohledu na jeho povahu (movitý/nemovitý majetek, hmotná/nehmotná aktiva, vlastnická práva atd.) nebo umístění. Z účetnictví je vyloučena pouze hotovost v držení fyzické osoby, která nepřesahuje jednu minimální měsíční mzdu. Pohledávky věřitelů jsou uspokojeny z výtěžku z prodeje veškerého majetku dotyčné osoby (s níže uvedenými výjimkami).

V rámci konkurzního řízení v případě fyzických osob má fyzická osoba v úpadku právo použít určitou část svého příjmu k uspokojení svých základních potřeb. Tuto částku stanoví soud po zahájení konkurzního řízení s přihlédnutím k potřebám fyzické osoby a osob, které jsou na ni závislé; jakmile soud schválil plán obnovení solventnosti fyzické osoby, je v tomto plánu stanovena také částka, kterou má fyzická osoba k dispozici.

Zvláštní status je přiznán i jedinému obydlí fyzické osoby, které je nezbytné k uspokojení základních potřeb dotyčné fyzické osoby a/nebo osob na ni závislých, jakož i předmětům, jež jsou zapotřebí pro výkon samostatné výdělečné činnosti a/nebo zemědělské činnosti ze strany této fyzické osoby. Fyzická osoba v konkurzu si může rovněž ponechat právo k dotyčnému majetku, třebaže je zatížen hypotékou, pokud se tak dohodla se hypotečním věřitelem a pokud ponechání tohoto práva neporušuje práva ostatních věřitelů.

4 Jaké pravomoci má dlužník a jaké insolvenční správce?

V rámci konkurzního řízení týkajícího se společnosti přebírá její řízení ustanovený konkurzní správce, který nakládá s konkurzní podstatou společnosti, organizuje prodej majetku a zajišťuje vypořádání s věřiteli s využitím výtěžku z prodeje a činí kroky nezbytné k likvidaci společnosti. Konkurzní správce společnosti vykonává tyto klíčové funkce:

zastupuje společnost a hájí její zájmy i zájmy všech jejích věřitelů,
přebírá řízení společnosti v úpadku a správu konkurzní podstaty,
ukončuje smlouvy uzavřené společností, které již nebudou plněny (včetně smluv se členy řídicích orgánů a zaměstnanci),
požádá o finanční prostředky ze záručního fondu za účelem vyrovnání s věřiteli/zaměstnanci,
v případě potřeby uzavírá dočasné pracovní smlouvy nebo smlouvy o poskytování služeb, jež jsou nezbytné pro účely konkurzního řízení,
ověřuje přihlášené pohledávky věřitelů a předkládá jejich seznam ke schválení soudu,
dohlíží na obchodní činnost společnosti v úpadku,
ověřuje transakce, které společnost uzavřela během tříletého období před zahájením konkurzního řízení,
napadne transakce společnosti u soudu, jsou-li v rozporu s provozními cíli společnosti a mohly-li přispět k neschopnosti společnosti vyplatit věřitele,
je-li to odůvodněné, požádá soud, aby úpadek prohlásil za úmyslný,
svolává schůze věřitelů,
vypracovává zprávy o činnosti a předkládá je schůzi věřitelů,
sestavuje a předkládá roční a mezitímní účetní závěrky společnosti,
provádí rozhodnutí soudu a schůze věřitelů,
poskytuje informace o konkurzním řízení,
organizuje prodej majetku společnosti v úpadku,
používá finanční prostředky získané v průběhu konkurzního řízení k vyrovnání s věřiteli,
provádí opatření nezbytná k likvidaci společnosti a zrušení její registrace.

V případě restrukturalizace společnosti jedná ustanovený správce restrukturalizace jako odborný poradce a nezávislá osoba kontrolující postup restrukturalizace. Správce restrukturalizace vykonává tyto klíčové funkce:

přispívá k vyhotovení a posouzení plánu restrukturalizace společnosti a přijímá opatření k zajištění toho, aby byl plán restrukturalizace vypracován, předložen ke schválení a proveden ve lhůtách stanovených soudem,
připravuje písemný závěr ohledně proveditelnosti navrhovaného plánu restrukturalizace,
dohlíží na činnost řídicích orgánů společnosti, jíž se restrukturalizace týká, pokud souvisí s prováděním plánu restrukturalizace, informuje členy řídicích orgánů společnosti o zjištěných nedostatcích v jejich činnosti a stanoví lhůtu pro odstranění těchto nedostatků a podává soudu návrh na zrušení řídicích orgánů společnosti,
svolává schůze společníků, vlastníků, zástupců subjektu vykonávajícího práva a povinnosti vlastníka státního nebo obecního podniku a účastní se těchto schůzí bez hlasovacích práv,
poskytuje informace týkající se řízení o restrukturalizaci a informuje soud o pokroku při provádění plánu restrukturalizace.

Správce restrukturalizace spolu s řídicími orgány společnosti, jíž se restrukturalizace týká, odpovídá za provedení soudem schváleného plánu restrukturalizace.

V případě konkurzního řízení proti fyzické osobě nakládá ustanovený konkurzní správce s majetkem této osoby, organizuje jeho prodej a výtěžek použije k vyrovnání s věřiteli. Konkurzní správce fyzické osoby vykonává tyto klíčové funkce:

nakládá s majetkem fyzické osoby a finančními prostředky na vkladovém účtu,
zúčtovává veškeré finanční prostředky, které fyzická osoba obdrží, a jejich použití,
organizuje prodej majetku fyzické osoby a zajišťuje vyrovnání s věřiteli,
svolává schůze věřitelů, jichž se účastní bez hlasovacích práv,
poskytuje informace o konkurzním řízení u fyzické osoby a předkládá zprávu o provádění plánu obnovení solventnosti,
iniciuje změny plánu obnovení solventnosti,
zastupuje fyzickou osobu v řízení o navrácení majetku jménem fyzické osoby v úpadku a přijímá opatření k vymáhání dluhů od dlužníků,
hájí práva a oprávněné zájmy fyzické osoby a všech věřitelů,
posuzuje účelnost samostatné výdělečné činnosti a/nebo zemědělské činnosti fyzické osoby.

Fyzická osoba v úpadku musí všemožně usilovat o uspokojení pohledávek věřitelů. Za tímto účelem musí fyzická osoba v úpadku pokud možno mít zaměstnání nebo vykonávat jiné činnosti vytvářející příjmy, aktivně hledat zaměstnání nebo usilovat o lépe placené pracovní místo, přidělit příjmy na uspokojení pohledávek věřitelů a navrhnout a po schválení soudem provést plán obnovení solventnosti a spolupracovat s ustanoveným konkurzním správcem.

V průběhu konkurzního řízení má fyzická osoba v úpadku právo obdržet od konkurzního správce informace, účastnit se schůzí věřitelů a napadnout protiprávní rozhodnutí těchto schůzí, požádat o nahrazení konkurzního správce a požadovat náhradu škody v případě, že správce neplní řádně své povinnosti.

5 Za jakých podmínek lze uplatnit započtení pohledávek?

V případě úpadku právnických i fyzických osob je započítání pohledávek mezi osobou v úpadku a věřiteli zakázáno od vynesení soudního rozhodnutí o zahájení konkurzního řízení, s výjimkou započtení, jež je přípustné podle ustanovení daňových předpisů, která se týkají započtení v případě přeplatku daně (rozdíl v dani).

Ode dne zahájení řízení o restrukturalizaci společnosti na základě soudního rozhodnutí do dne vydání soudního rozhodnutí, kterým se schvaluje plán restrukturalizace, je započítání pohledávek společnosti oproti pohledávkám věřitelů pozastaveno. Toto započtení je následně možné v souladu se soudem schváleným plánem restrukturalizace.

6 Jaké účinky má insolvenční řízení na probíhající smlouvy, jichž je dlužník smluvní stranou?

V případě úpadku společnosti informuje ustanovený konkurzní správce do 30 dnů ode dne vstupu soudního rozhodnutí o zahájení konkurzního řízení v platnost dotčené osoby o tom, že stávající smlouvy společnosti (s výjimkou pracovních smluv a smluv zakládajících právo společnosti v úpadku uplatnit pohledávku) nebudou splněny a měly by se považovat za neplatné.

Vstupem soudního rozhodnutí o zahájení konkurzního řízení v platnost ztrácejí řídicí orgány společnosti své pravomoci a správce společnosti prostřednictvím písemné výpovědi s patnáctidenní výpovědní lhůtou ukončí pracovní nebo občanskoprávní smlouvy se členy dozorčí rady a představenstva společnosti.
Konkurzní správce vyrozumí ostatní zaměstnance o chystaném ukončení jejich pracovních smluv do tří pracovních dnů od vstupu soudního rozhodnutí o zahájení konkurzního řízení vůči společnosti v platnost a ukončí pracovní smlouvy se zaměstnanci do patnácti pracovních dnů od zmíněného oznámení. S propuštěnými zaměstnanci, kteří jsou zapotřebí k provedení konkurzního řízení, jsou uzavřeny pracovní smlouvy na dobu určitou. Potřebný počet těchto zaměstnanců na jednotlivých pozicích stanoví schůze věřitelů.
Restrukturalizace společnosti nemá dopad na stávající dohody právního subjektu. Všechny podepsané smlouvy jsou posouzeny z hlediska účelnosti a v plánu restrukturalizace je stanoveno ukončení nerentabilních smluv. Tyto smlouvy jsou ukončeny v souladu s obecným postupem, jelikož zákon neobsahuje zvláštní ustanovení o ukončení smluv během řízení o restrukturalizaci.
V případě konkurzního řízení týkajícího se fyzické osoby jsou v plánu obnovení solventnosti určeny smlouvy, které mají být ukončeny, i smlouvy, jež mají zůstat v platnosti. Jakmile soud schválí plán obnovení solventnosti, musí fyzická osoba v úpadku informovat dotčené osoby o smlouvách, které mají být podle plánu obnovení solventnosti ukončeny.

7 Jaké účinky má insolvenční řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli (s výjimkou probíhajících soudních řízení)?

V případě úpadku společnosti nebo fyzické osoby musí být pohledávky jednotlivých věřitelů postoupeny ustanovenému konkurznímu správci. Následně pohledávky schválí soud, přičemž se případné spory ohledně skutkového základu nebo výše konkrétní pohledávky řeší v rámci konkurzního řízení.
V případě řízení o restrukturalizaci společnosti jsou pohledávky z doby před zahájením řízení o restrukturalizaci přihlášeny u ustanoveného správce restrukturalizace ve lhůtě stanovené soudem. Následně pohledávky schválí soud, přičemž se případné spory ohledně skutkového základu nebo výše konkrétní pohledávky řeší v rámci řízení o restrukturalizaci. Pohledávky jednotlivých věřitelů, které vzniknou po zahájení řízení o restrukturalizaci, jsou předloženy a příslušné spory jsou vyřešeny v souladu s obecným postupem.
Po zahájení konkurzního řízení nebo řízení o restrukturalizaci musí soudní vykonavatel pozastavit exekuce a řízení o výkonu rozhodnutí a předložit exekuční tituly soudu, který příslušné konkurzní řízení nebo řízení o restrukturalizaci zahájil.

8 Jaké účinky má insolvenční řízení na pokračování soudních řízení, které probíhají v okamžiku zahájení insolvenčního řízení?

Vyjde-li před vydáním soudního rozhodnutí o projednání věci, v jejímž rámci byly vůči žalovanému předloženy nároky vyplývající z vlastnických vztahů, najevo, že proti žalovanému bylo zahájeno konkurzní řízení, je řízení týkající se nároků vůči žalovanému, které vyplývají z vlastnických vztahů, pozastaveno a postoupeno soudu, u něhož bylo zahájeno konkurzní řízení.
V ostatních případech, tj. a) pokud v okamžiku, kdy se zjistí, že proti žalovanému bylo zahájeno konkurzní řízení, již bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé, nebo b) pokud je vůči žalovanému zahájeno řízení o restrukturalizaci, nezakládá zahájení řízení o restrukturalizaci vůči žalovanému důvod pro postoupení věci soudu, u něhož bylo zahájeno příslušné konkurzní řízení nebo řízení o restrukturalizaci.

9 Jaké jsou hlavní rysy účasti věřitelů na insolvenčním řízení?

V rámci konkurzního řízení týkajícího se společnosti mají věřitelé tato klíčová práva:
podat soudu návrh na konkurzní řízení vedené proti společnosti v platební neschopnosti,
rozhodnout o zahájení mimosoudního konkurzního řízení,
přihlásit své pohledávky u ustanoveného konkurzního správce společnosti ve lhůtě stanovené soudem,
účastnit se schůzí věřitelů a hlasovat o:
schválení zpráv o činnosti předložených správcem,
schválení a úpravě odhadu nákladů na správu,
schválení prodejní ceny majetku společnosti,
schválení roční účetní závěrky vyhotovené v průběhu konkurzního řízení týkajícího se společnosti,
obchodních činnostech společnosti (pokračování, obnovení, omezení nebo ukončení, schválení odhadu nákladů atd.),
počtu zaměstnanců a jejich pracovních pozicích během konkurzního řízení týkajícího se společnosti,
odměně správce,
ujednáních s věřiteli,
návrhu na odvolání správce,
jiných záležitostech,
v souladu s postupem stanoveným schůzí věřitelů obdržet od konkurzního správce informace o pokroku v konkurzním řízení týkajícím se společnosti,
napadnout transakce uzavřené společností (věřitelská odpůrčí žaloba),
vyzvat soud, aby úpadek prohlásil za úmyslný,
napadnout rozhodnutí přijatá schůzí věřitelů,
vyzvat soud, aby konkurzního správce odvolal,
uspokojit své pohledávky z majetku a příjmů společnosti v úpadku.
V rámci konkurzního řízení týkajícího se fyzické osoby mají věřitelé tato klíčová práva:
ve lhůtě stanovené soudem přihlásit u konkurzního správce pohledávky, které vznikly před zahájením konkurzního řízení týkajícího se fyzické osoby,
požádat o uspokojení pohledávek podle postupu stanoveného v plánu,
účastnit se schůzí věřitelů (po přijetí plánu obnovení solventnosti fyzické osoby v úpadku musí být schůze věřitelů svolávána nejméně každých šest měsíců) a hlasovat o:
stížnostech věřitelů na úkony konkurzního správce,
požadavku, aby konkurzní správce předložil zprávy o činnosti,
schválení a úpravě odhadu nákladů na konkurzní správu,
schválení prodejní ceny majetku dlužníka,
samostatné výdělečné činnosti a/nebo zemědělské činnosti fyzické osoby (zachování, zahájení, obnovení, omezení, ukončení atd.),
návrzích na aktualizaci plánu obnovení solventnosti,
návrhu na odvolání konkurzního správce,
jiných záležitostech,
v souladu s postupem stanoveným schůzí věřitelů obdržet od konkurzního správce informace o pokroku v konkurzním řízení,
poskytovat pomoc při plnění dluhových závazků,
předkládat návrhy ohledně plánu obnovení solventnosti,
obrátit se na schůzi věřitelů v souvislosti s činností nebo nahrazením konkurzního správce nebo navrhnout na funkci konkurzního správce jiného kandidáta,

podat opravný prostředek proti rozhodnutím schůze věřitelů do čtrnácti dnů ode dne, kdy se o nich dověděli nebo měli dovědět,
požádat soud o ukončení konkurzního řízení týkajícího se fyzické osoby,
vyzvat soud, aby konkurzního správce odvolal,
uspokojit své pohledávky z majetku a příjmů fyzické osoby v úpadku.
V rámci řízení o restrukturalizaci společnosti mají věřitelé tato klíčová práva:
přihlásit u ustanoveného konkurzního správce pohledávky, které vůči dlužníkovi vznikly před zahájením řízení o restrukturalizaci,
účastnit se schůzí věřitelů a hlasovat o:
schválení plánu restrukturalizace,
odvolání správce restrukturalizace a navržení jiného kandidáta na funkci správce restrukturalizace,
návrhu na omezení pravomoci řídicích orgánů společnosti,
návrhu na ukončení řízení o restrukturalizaci společnosti v případě neplnění nebo nepřiměřeného provádění plánu restrukturalizace,
požádat o prodloužení lhůty pro provedení plánu restrukturalizace,
jiných záležitostech,
obdržet od řídicího orgánu společnosti a správce restrukturalizace informace o restrukturalizaci společnosti s výjimkou informací představujících obchodní /průmyslové tajemství,
poskytovat pomoc při plnění dluhových závazků,
předkládat správci restrukturalizace nebo řídicímu orgánu společnosti návrhy týkající se plánu restrukturalizace,
obrátit se na schůzi věřitelů v souvislosti s činností nebo nahrazením správce restrukturalizace,
podat opravný prostředek proti rozhodnutím schůze věřitelů / věřitelského výboru do čtrnácti dnů ode dne, kdy se o nich dověděli nebo měli dovědět,
uspokojovat pohledávky během období restrukturalizace.

10 Jakým způsobem může insolvenční správce používat majetek v majetkové podstatě nebo s ním nakládat?

Je-li společnost v úpadku, ztrácejí poté, co soudní rozhodnutí o zahájení konkurzního řízení vůči společnosti nabylo účinnosti, její řídicí orgány své pravomoci, přičemž majetek společnosti v úpadku spravuje a užívá ustanovený konkurzní správce, který nakládá rovněž s finančními prostředky společnosti na bankovních účtech. Správce organizuje prodej majetku společnosti v úpadku a majetek prodá nebo jej převede na věřitele. Na prodej jednotlivých druhů majetku se vztahují různé postupy. Například nemovitosti nebo majetek zatížený hypotékou, jakož i aktiva s hodnotou přesahující 250 základních sociálních dávek se prodávají ve veřejné dražbě, zatímco zboží podléhající rychlé zkáze se prodává za cenu, kterou stanoví správce na základě tržních cen. Postup a cena při prodeji ostatního majetku jsou stanoveny schůzí věřitelů společnosti v úpadku. Na prodej aktiv určitého druhu (jako jsou cenné papíry a radioaktivní materiál) se mimoto vztahují další právní požadavky.
V případě restrukturalizace společnosti dohlížejí řídicí orgány společnosti i nadále na její činnost a disponují s jejími aktivy, musí však dodržovat schválený plán restrukturalizace. V průběhu restrukturalizace dohlíží na činnost řídicích orgánů společnosti soudcem ustanovený správce restrukturalizace. V období od zahájení řízení o restrukturalizaci do schválení plánu restrukturalizace (tj. během přípravy plánu restrukturalizace) je zakázáno bez souhlasu soudu prodat, převést vlastnictví nebo poskytnout k bezplatnému užívání společnost nebo její část, její dlouhodobá aktiva, nemovitosti klasifikované jako krátkodobá aktiva nebo vlastnická práva, přičemž během restrukturalizace společnosti není přípustné poskytovat záruky nebo jistoty či jinak zajistit plnění závazků jiných stran.
Fyzická osoba v úpadku nesmí disponovat s majetkem, který vlastní. S majetkem fyzické osoby v úpadku nakládá konkurzní správce podle soudem schváleného plánu obnovení solventnosti fyzické osoby. Fyzická osoba v úpadku může používat pouze měsíční částku určenou k uspokojení jejích základních potřeb a finanční prostředky nezbytné k zachování činnosti. Částku potřebnou k uspokojování základních potřeb v období od zahájení konkurzního řízení do schválení plánu obnovení solventnosti stanoví soud; po schválení plánu obnovení solventnosti je tato částka uvedena v plánu.
V průběhu konkurzního řízení u fyzické osoby organizuje prodej majetku, který je nezbytný k uspokojení pohledávek věřitelů, konkurzní správce podle pořadí a ve lhůtách stanovených v plánu obnovení solventnosti. Počáteční prodejní cenu majetku schvaluje schůze věřitelů, a to s ohledem na prodejní cenu majetku stanovenou v plánu obnovení solventnosti a tržní cenu prodávaného majetku. Majetek může být prodán za cenu nižší, než je stanoveno v plánu obnovení solventnosti, pouze se souhlasem fyzické osoby v úpadku.
Nemovitosti a majetek zatížený hypotékou se prodávají ve veřejné dražbě (s výjimkou majetku, který byl původně oceněn nižší cenou, než je náhrada za uspořádání veřejné dražby). Cenu aktiv, jež nebylo možno prodat ve dvou veřejných dražbách, jakož i prodejní cenu a postup u ostatních aktiv stanoví schůze věřitelů. Neprodaná aktiva mohou být na žádost předána věřitelům, a to se souhlasem schůze věřitelů.
Pokud ve společné domácnosti s fyzickou osobou žijí nezletilé děti (osvojené děti) a/nebo osoby svěřené do poručnictví/péče, lze jediné bydlení (bez ohledu na to, zda je zatížené hypotékou, či nikoli) prodat na základě soudního rozhodnutí nejdříve šest měsíců od schválení plánu. V této lhůtě si musí fyzická osoba najít nové bydlení za účelem koupě nebo pronájmu. Fyzická osoba se může s hypotečním věřitelem dohodnout na tom, že si v průběhu konkurzního řízení ponechá právo k majetku zatíženému hypotékou (obvykle obydlí). Tento majetek nelze prodat.
Na postup prodeje určitých druhů aktiv (jako jsou cenné papíry a radioaktivní materiál) se mohou vztahovat další právní požadavky.

11 Jaké pohledávky mají být přihlášeny za majetkovou podstatou dlužníka a jak se nakládá s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení?

Po zahájení konkurzního řízení vůči společnosti jsou její obchodní činnosti zpravidla ukončeny, a v souvislosti s nimi proto nemohou vzniknout nové pohledávky vůči společnosti. Pokračuje-li společnost v činnosti po zahájení konkurzního řízení (to je možné v případě, sníží-li tato činnost ztráty), jsou z toho plynoucí pohledávky uhrazeny z příjmů vytvořených předmětnou činností. Pohledávky, jež nebylo možno uhradit z těchto příjmů, představují pohledávky třetí v pořadí, jež jsou uspokojeny v souladu s obecným postupem (viz také odpověď na otázku č. 13).
Pohledávky, které se objeví po zahájení restrukturalizace společnosti, jsou uspokojeny v souladu s obecným postupem, jelikož právní předpisy neobsahují v tomto ohledu žádná zvláštní ustanovení.
Po zahájení konkurzního řízení u fyzické osoby soud uzná a schválí pohledávky věřitelů v souvislosti se samostatnou výdělečnou činností a/nebo zemědělskou činností, jakož i dluhové závazky přijaté fyzickou osobou v úpadku při výkonu těchto činností a/nebo provádění konkurzního řízení. Jakmile byly tyto pohledávky schváleny, je plán obnovení solventnosti fyzické osoby aktualizován. Ostatní pohledávky předložené po zahájení konkurzního řízení vůči fyzické osobě jsou uspokojeny v souladu s obecným postupem, jelikož právní předpisy neobsahují v tomto ohledu žádná zvláštní ustanovení.

12 Jaká pravidla platí pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek?

V případě úpadku společností i fyzických osob a v případě restrukturalizace společnosti stanoví soud, který konkurzní řízení nebo řízení o restrukturalizaci zahájil, lhůtu, během níž mohou věřitelé přihlašovat své pohledávky u ustanoveného konkurzního správce nebo správce restrukturalizace a předkládat příslušné důkazy k doložení těchto pohledávek. V případě úpadku nebo restrukturalizace společnosti je stanovena maximální lhůta v délce 45 dnů a v případě úpadku fyzické osoby je stanovena lhůta v délce nejméně 15 dnů, nejvýše však 30 dnů. Ustanovený správce ověří přihlášené pohledávky, a pokud

neexistuje žádný spor ohledně jejich existence či výše, předloží je soudu ke schválení. Popření pohledávek nebo jejich částí ze strany správce řeší soud. Proti soudnímu rozhodnutí o schválení pohledávky věřitele lze podat opravný prostředek. Jsou-li pohledávky předloženy po lhůtě pro jejich přihlášení stanovené soudem, lze tuto lhůtu prodloužit, jsou-li důvody jejího zmeškání uznány jako právoplatné.

13 Jaká pravidla platí pro rozdělování výtěžku? Jaké je pořadí pohledávek a práv věřitelů?

Pohledávky věřitelů zajištěné zástavou nebo hypotékou jsou vypořádány nejprve z finančních prostředků získaných při prodeji zastaveného majetku dlužníka nebo převodem zastaveného majetku na věřitele. Pokud hodnota majetku zatíženého hypotékou nepostačuje k uhrazení pohledávky hypotečního věřitele, je zbývající neuspokojená část pohledávky v případě úpadku společností pohledávkou třetího pořadí a při restrukturalizaci či úpadku fyzické osoby pohledávkou druhého pořadí. V případě úpadku fyzické osoby může být uzavřena dohoda ohledně toho, že majetek zatížený hypotékou nebude prodán. V tomto případě jsou v plánu obnovení solventnosti stanoveny měsíční platby pro hypotečního věřitele.

Je-li při prodeji majetku zatíženého hypotékou získáno více finančních prostředků, než je nezbytné k vyrovnání s hypotečním věřitelem, je zbývající část finančních prostředků určena k vyplacení pohledávek ostatních věřitelů.

Pohledávky ostatních věřitelů jsou uspokojeny podle pořadí pohledávek a jednotlivých fází.

V případě úpadku společnosti jsou pohledávky věřitelů uspokojeny ve dvou fázích. V první fázi jsou pohledávky věřitelů uspokojeny bez úroků a penále za prodlení; úroky a penále se hradí ve druhé fázi. V každé fázi jsou pohledávky věřitelů s nižším pořadím uspokojeny poté, co byly v příslušné fázi v plné výši uspokojeny pohledávky věřitelů s vyšším pořadím. Nepostačuje-li majetek k uspokojení pohledávek daného pořadí v plné výši v rámci jedné fáze, jsou tyto pohledávky uspokojeny úměrně k částce dlužné každému věřiteli.

Pohledávkami prvního pořadí jsou pohledávky zaměstnanců vyplývající z pracovního poměru; pohledávky v souvislosti s náhradou škody v důsledku tělesného poškození nebo jiné tělesné újmy, nemoci z povolání nebo úmrtí následkem pracovního úrazu (tyto pohledávky mohou být uhrazeny ze záručního fondu) a pohledávky zemědělských podniků požadujících platbu za prodané zemědělské produkty (až 40 procent těchto pohledávek může být zaplaceno ze státních rozpočtových prostředků přidělených na tento účel ministerstvem zemědělství).

Pohledávkami druhého pořadí jsou pohledávky v souvislosti s daněmi a jinými příspěvky do státního rozpočtu a odvody na sociální pojištění a povinné zdravotní pojištění; pohledávky v souvislosti s finančními prostředky půjčenými jménem státu a úvěry zajištěnými státní zárukou nebo zárukou poskytnutou záruční institucí, za niž ručí stát, a pohledávky v souvislosti s podporou poskytnutou z fondů Evropské unie nebo ze státního rozpočtu.

Všechny ostatní pohledávky představují pohledávky třetího pořadí.

V případě restrukturalizace společnosti jsou pohledávky věřitelů uspokojeny ve dvou fázích. V první fázi jsou pohledávky věřitelů uspokojeny bez úroků a penále za prodlení; úroky a penále se hradí ve druhé fázi.

Pohledávkami prvního pořadí jsou pohledávky zaměstnanců vyplývající z pracovního poměru; pohledávky v souvislosti s náhradou škody v důsledku tělesného poškození nebo jiné tělesné újmy, nemoci z povolání nebo úmrtí následkem pracovního úrazu; pohledávky fyzických a právnických osob požadujících platbu za zemědělské produkty dodané ke zpracování a pohledávky věřitelů zajištěné zástavním právem a/nebo hypotékou nepřesahující hodnotu zastaveného majetku, který nemá být během restrukturalizace prodán.

Pohledávkami druhého pořadí jsou ostatní pohledávky věřitelů s výjimkou pohledávek třetího pořadí a zajištěných pohledávek, pokud nejsou zastavená aktiva nabídnuta během restrukturalizace k prodeji.

Pohledávky v souvislosti s úvěry poskytnutými během restrukturalizace, které nejsou zajištěny, jsou uspokojeny po vypořádání pohledávek prvního pořadí a před vyrovnáním pohledávek, které jsou druhého pořadí.

Pohledávkami třetího pořadí jsou pohledávky, které nesouvisejí s pracovním poměrem, vůči členům restrukturalizovaného podniku, kteří se stali věřiteli podniku před zahájením řízení o restrukturalizaci a kteří samostatně nebo spolu s ostatními členy kontrolují podnik procházející restrukturalizací.

V každé fázi jsou pohledávky věřitelů s nižším pořadím uspokojeny poté, co byly v příslušné fázi v plné výši uspokojeny pohledávky věřitelů s vyšším pořadím. Nepostačuje-li majetek k uspokojení pohledávek daného pořadí v plné výši v rámci jedné fáze, jsou tyto pohledávky uspokojeny úměrně k částce dlužné každému věřiteli.

V případě úpadku fyzických osob jsou pohledávky věřitelů uspokojeny ve dvou fázích. V první fázi jsou pohledávky věřitelů uspokojeny bez úroků a penále za prodlení; úroky a penále se hradí ve druhé fázi.

Pohledávkami prvního pořadí jsou pohledávky zaměstnanců vyplývající z pracovního poměru; pohledávky v souvislosti s náhradou škody v důsledku tělesného poškození nebo jiné tělesné újmy, nemoci z povolání nebo úmrtí následkem pracovního úrazu (tyto pohledávky mohou být uhrazeny ze záručního fondu); pohledávky na výživném na dítě a pohledávky zemědělských podniků požadujících platbu za prodané zemědělské produkty (tyto pohledávky mohou být uhrazeny ze zvláštních finančních prostředků přidělených na tento účel Ministerstvem zemědělství Litevské republiky).

Mezi první a druhé pořadí spadají pohledávky věřitelů vyplývající ze samostatné výdělečné činnosti a/nebo zemědělské činnosti během konkurzního řízení týkajícího se fyzické osoby a pohledávky vyplývající z dluhových závazků v souvislosti se samostatnou výdělečnou činností nebo náklady na konkurzní správu.

Všechny ostatní pohledávky věřitelů představují pohledávky druhého pořadí.

V každé fázi jsou pohledávky věřitelů s nižším pořadím uspokojeny poté, co byly v příslušné fázi v plné výši uspokojeny pohledávky věřitelů s vyšším pořadím. Nepostačuje-li majetek k uspokojení pohledávek věřitelů daného pořadí v plné výši v rámci jedné fáze, jsou tyto pohledávky uspokojeny úměrně k částce dlužné každému věřiteli.

14 Jaké jsou podmínky pro skončení insolvenčního řízení a jeho účinky (zejména vyrovnáním)?

V průběhu konkurzního řízení týkajícího se společnosti může být dosaženo ujednání s věřiteli. Po podpisu takovéhoto ujednání je konkurzní řízení ukončeno a společnost pokračuje ve své běžné činnosti a současně plní dané ujednání.

V případě úpadku společnosti je ujednání s věřiteli možné v kterékoli fázi konkurzního řízení před vstupem soudního rozhodnutí o likvidaci společnosti v důsledku úpadku v platnost. Tato ujednání mohou navrhnout věřitelé, správce a vlastníci společnosti. Konkurzní správce musí navrhnout ujednání s věřiteli před zahájením exekuce na majetek vlastníka společnosti s neomezeným ručením (pokud takovýto podnik nemá majetek nebo jeho majetek nepostačuje k uhrazení právních a správních nákladů a k uspokojení pohledávek věřitelů). V ujednání by měly být uvedeny úlevy, které věřitelé společnosti poskytli, jejich pohledávky, závazky společnosti, způsoby a lhůty uspokojení pohledávek věřitelů a odpovědnost za nedodržení vyrovnání.

Ujednání s věřiteli se považuje za uzavřené, pokud je podepsali věřitelé, jejichž neuhrazené pohledávky představují nejméně dvě třetiny hodnoty veškerých nezaplacených pohledávek přede dnem uzavření ujednání. Ujednání schvaluje soud nebo v rámci mimosoudního konkurzního řízení notář.

V případě restrukturalizace společnosti a úpadku fyzické osoby není ujednání s věřiteli možné, ačkoli řízení o restrukturalizaci a konkurzní řízení týkající se fyzické osoby může být ukončeno, pokud se věřitelé vzdají svých pohledávek nebo pokud dlužník uhradí veškeré pohledávky věřitelů schválené soudem, které jsou uvedeny v plánu restrukturalizace nebo v plánu obnovení solventnosti fyzické osoby.

15 Jaká práva mají věřitelé po skončení insolvenčního řízení?

Poté, co byl majetek společnosti v případě jejího úpadku prodán, je společnost zrušena a vymazána z rejstříku právních subjektů. Případné zbývající neuhrazené pohledávky věřitelů nejsou vyrovnány. Objeví-li se po likvidaci nějaká aktiva společnosti, použijí se k uspokojení zbývajících neuhrazených pohledávek věřitelů.
V případě restrukturalizace pokračuje společnost ve své běžné činnosti a věřitelé mají stejná práva jako u normálně fungující společnosti.
Po dokončení konkurzního řízení u fyzické osoby mohou věřitelé požádat fyzickou osobu o uspokojení případných zbývajících neuhrazených pohledávek v souvislosti s náhradou škody v důsledku tělesného poškození či jiné tělesné újmy, výživným na dítě, platbou pokut státu za správní přestupky nebo trestné činy spáchané fyzickou osobou a náhradou škody způsobené trestnou činností a o uspokojení zbývajících neuhrazených pohledávek zajištěných zástavním právem nebo hypotékou (nebyl-li v konkurzním řízení zastavený majetek určen k prodeji). Ostatní pohledávky věřitelů uvedené v plánu obnovení solventnosti, které nejsou uhrazeny, jsou odepsány a věřitelé ztrácejí právo požádat o jejich uhrazení.

16 Kdo ponese náklady vzniklé v insolvenčním řízení?

V případě úpadku společnosti jsou správní náklady uhrazeny z finančních prostředků společnosti, včetně případných nákladů vzniklých v průběhu konkurzního řízení. Jestliže společnost nemá finanční prostředky k uhrazení nákladů na konkurzní správu, nebo nejsou-li tyto prostředky dostatečné, může tyto náklady uhradit osoba, která podala návrh na prohlášení konkurzu, nebo může být ustanoven konkurzní správce, který souhlasí s převzetím rizika toho, že finanční prostředky získané v průběhu konkurzního řízení nemusí postačovat k uhrazení právních a správních nákladů, a v tomto případě budou náklady na konkurzní správu uhrazeny z prostředků konkurzního správce.
Po zahájení konkurzního řízení vůči společnosti stanoví soud peněžní částku, kterou může správce použít k uhrazení správních nákladů společnosti v úpadku do doby, než schůze věřitelů schválí odhad správních nákladů. Pro následné období schválí odhad nákladů na konkurzní správu schůze věřitelů společnosti v úpadku. Konkurzní správce nesmí překročit schválený odhad správních nákladů kromě případů, kdy jsou z nepředvídaných důvodů nezbytná naléhavá opatření na ochranu zájmů společnosti a jejích věřitelů.
V případě restrukturalizace společnosti jsou správní náklady uhrazeny z finančních prostředků společnosti, včetně případných nákladů vzniklých v průběhu řízení o restrukturalizaci.
Při zahájení řízení o restrukturalizaci schválí soud odhad správních nákladů pro období ode dne vstupu soudního rozhodnutí o zahájení řízení o restrukturalizaci v platnost do dne vstupu soudního rozhodnutí o schválení plánu restrukturalizace v platnost. Výše restrukturalizačních nákladů pro další období je stanovena ve schváleném plánu restrukturalizace.
Náklady na konkurzní správu u fyzické osoby jsou uhrazeny z jakýchkoli finančních prostředků fyzické osoby, včetně finančních prostředků obdržených v průběhu konkurzního řízení. Odhad nákladů na konkurzní správu je schválen a pozměněn schůzí věřitelů, zatímco výše odměny konkurzního správce je stanovena ve smlouvě uzavřené mezi fyzickou osobou a konkurzním správcem.

17 Jaká pravidla platí pro neplatnost, odporovatelnost nebo neúčinnost právních jednání poškozujících společný zájem věřitelů?

Transakce dlužníka, které porušují práva věřitelů, mohou být rozporovány ustanoveným insolvenčním správcem nebo jednotlivým věřitelem, a to na základě odpůrčí žaloby, během promlčecí lhůty v délce jednoho roku, která začíná běžet ke dni, kdy se o transakci dozvěděli nebo měli dozvědět. Aby byla transakce úspěšně napadena na základě odpůrčí žaloby, musí být splněny všechny tyto podmínky:
věřitel musí mít nesporné a platné právo vymáhat pohledávku, tj. dlužník buď nesplnil svůj závazek v plné výši, nebo jej nesplnil řádně;
předmětná transakce musí porušovat práva věřitele. Práva věřitelů jsou porušena tehdy, vede-li transakce k platební neschopnosti dlužníka nebo upřednostní-li solventní dlužník jiného věřitele, nebo pokud transakce sice nevede k platební neschopnosti dlužníka, mění (snižuje) však schopnost dlužníka dostát závazku vůči věřiteli, snižuje například hodnotu majetku dlužníka (takováto situace může kupříkladu nastat v případě, je-li cena prodaného majetku podstatně nižší než tržní cena);
dlužník neměl povinnost spornou transakci uzavřít;
dlužník nejednal v dobré víře, jelikož věděl, že dotyčná transakce poruší práva věřitelů;
třetí strana, která uzavřela s dlužníkem dvoustrannou transakci za úplatu, nejednala v dobré víře.
V době úpadku nebo restrukturalizace je mimoto nakládání s majetkem dlužníka omezeno právními předpisy (viz rovněž odpověď na otázku č. 10) a transakce dlužníka uzavřené v rozporu s těmito omezeními jsou neplatné od okamžiku, kdy byly uzavřeny.

Poslední aktualizace: 09/06/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.